

Az ipari munkások szabad lyceuma.

Fejes Áron ref. kollegiumi tanár tartott az iparosok szabad lyceumán a múlt vasárnap délután igen érdekes előadást: „Nemzeti énekeink a 19-ik században” c. téletről. Negyedszer volt már alkalmunk Fejes Áron tartalmas és szép előadásait hallgatni, s mindannyiszor a legmélyebb hála és köszönet érzése tölti el lelkünket, mert a magyar irodalom egy-egy ékes gyöngyét mutatta be és ismertette hallgatóságára előtt.

A lyceumi előadásokat, mint új korunk egyik leghasznosabb helyes intézményét méltatva, lelkesedéssel buzdítja polgárságunkat a továbbtanulásra, a szép és felemelő eszméket hirdető előadások szorgalmas látogatására, mert ez eszmék megtermékenyítik lelkünket, megszilárdítják akaratainkat s a cselekvés helyes útját jelölik ki tudásunk és munkásságunk érvényesítésére.

Lelkünk megnyilvánulására, minden időben a költők művei voltak legnagyobb hatással, ha csüggedtünk lelkesítették, ha nem a helyes utat követte nemzetünk, óvva figyelmeztették a békétvesztendő veszélyre, a nemzet javát munkáló honfiak nemes törekvését pedig dalokban dicsőítették.

Látjuk, hogy a költészet a politikai élettől főződik össze (de nem a kortesversek útján Szédőfiu), mert mindig az események hatása alatt áll és azok adják meg a költemény tárgyát és hangját is. Így egy-egy kornak eseményeit, irányát s szellemét legjobban visszatükrözik az azon korbéli költemények, költői művek. Berzsenyi Dánielnek: A magyarokhoz c. költeménye is a múlt romlásait, a magyar nemzet főnemeseinek, főurainak elidegenedését, az erkölcsök megromlását ostromozza s egy nemzetibb irány követelését hangoztatja.

Kölcsey „Hymnusza” az ébredés korszakának a kezdetét jelenti s már 1825-ben Ferencz Károly az országgyűlést is egybehívja, mely oly régen szünetelt. Alig van dicsőbb és ragyogóbb kora hazánknak, mint a mi ez országgyűlés után következett; Széchenyi tüzi ki a nemzet kifejlesztésének, nagygyá tételének zászlóját s mozgalmat indít minden vonalon, hogy nemzetünket gazdagá és azután szabaddá tegye.

E törekvéseket Vörösmarty örökölte meg legszebben a Szózatban, midőn egyik kezével a multra, másikkal a jövőre mutat. De a nemzet nagy felbuzdulása Kossuth fellépésével megváltoztatta a Széchenyi tervét s a szabad Magyarország eszméjét azonnal megvalósítani kívánta. E hatás alatt születik meg Petőfi Nemzeti dala, mely gyújtott és mindenkit magával ragadott.

Befejezve előadását a költők nagy nemzeti munkásságának méltatásával, a további előhaladásra, tanulásra buzdította az iparos hallgatóságot. Ez után Lőrincz László szavalt el igen ügyesen, hatásosan Szabó Zoltánnak: „A kedves tévedése” c. versét, melylyel Solymossy Endre köszönte meg az előadó fáradságát, gyönyörködtető előadását. A Hymnussal kezdődött előadás, mint rendesen most is a Szózat lelkes eléneklésével végződött.

Jövő vasárnap Szabó Árpád tart előadást Erdély történetéről.

Egyházi élet.

Szent Antal estély. A folyó hó 24-én tartott estély is a többiekhez hasonló erkölcsi és anyagi sikerrel tartatott meg. Az élvezettel hallgatott Szent Antal ének után a míg egyfelől Lendvay Iluska szép szavalatában gyönyörködött a nagyszámu és intelligens közönség, addig másfelől Orbán János vágási plebánosnak a szent gyórnásról tartott szabad előadása tartotta mélyen lekötve a figyelmet. Kovács Jenő mély érzéssel előadott szavalatával és Barcsay B. és Varga E. hegedű duettjeikkel szintén hozzájárultak az est sikeréhez. Ezen szép estély tartásáért pedig Florián Gergelyné, Özv. Reichert Vilmosné és Florián Mariska a Szent Antal szegényei halálját méltán kiérdemelték.

Irodalom.

A »Zenélő Magyarország« zongora zeneműfolyóirat 1905. évi XII. évfolyamú 2. füzeté a következő zenetartalommal jelent meg: 1. Schubert Ferenc „A vándor” — der Wanderer — műdal, magyar szövege Györy Margittól. 2. Weiss Vilmos „Havasi rózsá” — Edelweiss — polkamazurka. A »Zenélő Magyarország« írói és munkatársai a bel- és külföld legjobb nevű zeneszerzői és havonta kétszer megjelenendő füzetében, mint első hozza a zenemű ujdonságok legjavát, a magyar nóták — kuplek — operettek és operák részleteit, indulók, keringők s szalondarabokat zongorára. Előfizetési ára: egész évre — 24 füzetben 250 zeneoldala — 12 K, félévre 12 füzetben 124 zeneoldala — 6 K, negyedévre — 6 füzetben 62 zeneoldala — 3 K. Mutatványszámot — úgy kimerítő jegyzéket az eddig megjelent 280 füzetéről — amelyek 60-60 filléért mindig kaphatók, bérmentve küld a »Zenélő Magyarország« (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatala Budapest, VIII. József-körut 22-24. Előfizetéseket elfogad a »Székely-Udvarhely« kiadóhivatala is Székelyudvarhely.

Különfélék.

Egy polgármester felhívása a választások előtt.

Napról-napra féktelenebb események színhelye lesz városunk. Olyan dolgok történnek, amihez a politikának semmi köze sincs. Békés emberek éjjeli nyugalma háborgató, ablakbeverő játékot üzni, gyerekes, éretlen dolog. Épen ezért más hiányában szívesen közöljük Kolozsvár szab. kir. város polgármesterének a város nyugalmanak biztosítása érdekében kiadott hirdetményét, melyben komoly higgadságra és önmérséklésre inti polgárait ilyképpen:

Polgártársak!

Abban a reményben, hogy szavam nem lesz a pusztában kiáltónak szava, hanem meghallgatja és szívére veszi azt minden műveltlekű polgára e városnak, szólok hozzátok, fiai nemes Kolozsvár városának.

Igaz, hogy nincs szebb, nincs magasztosabb joga az alkotmányos életnek, mint a képviselő-küldés joga. De e jog csak akkor lesz méltó kifejezője a nemzeti akaratnak, ha a választó polgárokat véleményük szabad nyilvánításában sem igéret, sem anyagi előny, sem fenyegetés, sem erőszak, sem félelem, sem ijésztés vagy bármilyen pressió nem irányítja, hanem csak a tiszta meggyőződés és a szabad elhatározás jut kifejezésre a választásnál.

Sajnos azonban, hogy a választásoknak eme tisztasága néhol csak írott malaszt és a polgároknak eme szent joga a politikai pártok küzdelmében rut visszaéléseknek lesz zsákmányává.

Sőt szomorúan kell tapasztalnom azt is, hogy egyes helyeken a pártszenvedély a legnagyobb terrorizmussal igyekszik a választók szabad elhatározási jogát befolyásolni, sőt ha célját ez úttal sem tudja elérni, tettelegességre, rendbontásra és kihágásokra is ragadtatja magát.

Kolozsvár sz. kir. város magas műveltségű lakossága és rendszerető polgárai mindig megtudták őrizni higgadságukat és bár a pártkülönlelem itt sem hiányzott soha, a politikai pártok mindig tiszteltem tartották az ellenpártnak szabad véleménynyilvánítási jogát és a hatóságnak a rendfenntartás érdekében tett intézkedéseit, mert szabad jogállamban élünk, ahol törvények uralkodnak és nincs nagyobb ellensége a szabadságnak, mint aki a törvényt ellen szól, tesz vagy izgat.

Minden polgár, a leggazdagabb úgy, mint a legszegényebb, tartozzék bármely politikai párt-hoz, megköveteli, hogy szavazatát bármely jelöltre adhassa, anélkül, hogy emiatt őt vagy hozzátartozóit a legcsekélyebb bántódás, vagy sérelem érhesse, vagy fenyegetésnek legyen kitéve.

És a város hatóságának nemcsak törvényes joga, de kötelessége is, hogy a választó polgárok eme jogát megvédje, biztosítsa és gondoskodjék arról, hogy a törvényes rend és a személyi biztonság a képviselőválasztás mozgalmal napjaiban se legyen egy pillanatra sem megzavarva.

Ezért fordulok egész bizalommal hozzátok szeretett polgártársaim, hogy a nagy napon, midőn Kolozsvár város mindkét választókerületének polgárai képviselőválasztási jogaikat fogják gyakorolni, politikai pártkülönbség nélkül legyetek segítségemre, hogy a választás a legnagyobb rendben, a város nyugalmanak legkisebb megzavarása nélkül történjék.

Ennélfogva arra kérek benneteket, pártkülönbség nélkül, világosítsátok fel elvtársaitokat, ismerőseiteket, barátaitokat és általában mindazokat, a kiket a szenvedély könnyebben elragad, hogy a választás igazságai közepette őrizzék meg

higgadságukat, győzzék le indulataikat és különösen, hogy tiszteljék az ellenvéleményeket is, mert a különböző politikai pártok nem ellenségei egymásnak, csak a különböző politikai elveknek küzdő harcosai. A ki pedig a szabadvéleménynyilvánításnak ellensége, az rabszolgaságot hirdető szabad államban.

Erdély és különösen Kolozsvár a vallási és politikai türelmességnek volt mindig a hazája.

Maradjatok hívek az őstől örökölt szent hagyományhoz, a szabadvélemény nyilvánításához.

Mutassátok meg, hogy méltók vagytok a szabadságra és megtudjátok becsülni az alkotmányos jogokat és a polgárok szabad választói jogát.

Győzzön bármelyik párt, szent legyen előttünk mindig a haza és az alkotmány!

Kolozsvár, 1905. január hó 22-én.

Szvacsina Géza,
kir. tan., polgármester.

— **Figyelmeztetés.** Fővárosi tudósítónktól a következő értesítést vettük: Több oldalról az a hír merült fel, hogy a vidékiválasztó közönség megtévesztése céljából a mai napon — mint a képviselőválasztás első napján — táviratok vagy falragaszok útján álhírek terjesztetnek a kormány állítólagos lemondásáról vagy a miniszterek megválasztásának eredményéről s más hasonló dolgokról. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy fővárosi tudósítónk a délutáni órákban hozzánk megbízható értesítéseket küld, a melyekből biztos és kimerítő tájékozást nyer a nagyközönség.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Morascher Hugó zeneakadémiai oklevéllel bíró helybeli zenetanárt a csáktornyai állami elemi iskolai tanítóképző intézethez a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába segédtanárnak nevezte ki. Városunk intézetei és a Székely Dalegylet igen tehetséges zenekapacitást veszített el Morascherben.

— **Képviselőválasztás előtt.** Városunk és vármegyénk összes választók erületeiben az országgyűlési képviselőválasztás ma (csütörtökön) foly le. A pártok hetek óta nagy küzdelmet folytatnak s ennek eredménye a mai napon nyilvánvaló lesz. A Székelyudvarhely városi kerületben Dr László Mihály szabadelpvüparti és Szakáts Zoltán ellenzéki a jelöltek. A választás reggel 9 órakor a vármegyeház dísztermében veszi kezdetét Solymossy Endre ev. ref. kollegiumi tanár választási elnöksége és Gálffy Endre városi főjegyző v. jegyzősége mellett. Dr László Mihály hétfőn és Szakáts Zoltán kedden d. u. tartotta meg programbeszédét. — A székelyudvarhelyi járásban szintén két jelölt van. Ugron János nyug. alispán szabadelpvüparti és Dr Kállay Tamás ellenzéki programmal lépett föl. Dr Kállay a múlt héten, Ugron János pedig most kedden délelőtt tartotta meg városunkban programbeszédét. Választási elnökök: Embory Árpád főgimn. tanár és Hlatky Miklós főreálisk. tanár. Jegyzők: Gaál Imre és Péter Gergely tanítók. A székelykeresztúri választókerületben Daniel Lajos közgazdasági előadó szabadelpvüparti és Gyárfás Endre földbirtokos Bánffy-párti programmal a jelöltek. Választási elnökök: Dr Solymossy Lajos kir. főreálisk. igazgató és Sándor Domokos képezdei tanár. Jegyzők: Jaeger Nándor gyógyszerész és Csiki István. A honoródokládi kerületben Dr Heltai Ferenc szabadelpvüpartival szemben Dr Hinlédér Ernő fiatal ügyvéd ellenzéki programmal lépett föl. Választási elnökök: Sándor Mózes kir. tanácsos és Ajtay János unitár. pap. — Jegyzők: Kiss Jenő és Máthé János körjegyző. — Szentegyházalófaluban Dr Daniel Gábor, a Lipót-rend lovagkeresztese szabadelpvüpartinak a héten zombori Zombory Richárd ellenzéki személyében ellenjelöltje támadt, — de mint értesülünk, tegnap visszavonlt. — Választási elnök: Lántzky Sándor bányatulajdonos, a Ferencz József-rend lovagja.

— **Kisbacsoni Benedek Imre** nyugalmazott főszolgabíró kedden d. u. 2 órakor az ev. ref. egyház szertartása után helyezték örök nyugalomra Homoródokládon Az érdemes férfi e hó 20-án este 10 órakor életének 59-ik évében bekövetkezett váratlan elhunytá alkalmából a mélyen sujtott családon kívül: Az Okládi Olvasókör és Udvarhelyvármegye tisztviselői kara is gyászjelentést adott ki. Az Olvasókör 10 éven át volt ügybuzgó elnökét gyászolja Benedek Imreben. Nyugodjék békésen! Napoca.

— **Első székely botgyár.** Mult számunkban említettük, hogy F á b i á n József helybeli fűrészgyáros nevéhez fűződik a városunkban berendezett sétatobotgyár. Utólag úgy értesülünk, hogy a cégnek igen kiváló beltagja K r e c s i l Ferenc, aki mint ilyen személyesen vezeti a gyár technikai részét s aki kitűnően képzett szakember. Tapasztalatait e téren Németország legelőkelőbb gyáraiban, valamint itthon is a gróf Zay- és gróf Matuska-féle gyárakban szerzte. A sétatobotgyár jelenleg Angol-, Francia- és Németországok, valamint Amerika részére dolgozik, honnan nagyobb rendelményekkel van ellátva. Az első székely sétatobotgyár tulajdonosai székely népünknek is foglalkozást kívánnak nyújtani és alkalmat igen szép téli kenyérkeresetre. — A gyárilag előkészített anyagot kiadják háziiparszerű feldolgozásra s így sok székely megélhetést nyer otthon, családi tűzhelye mellett. A mennyire népünk ügyességét fafaragási tekintetben is ismerjük, egy ember kellő gyakorlat után naponta 2 K 80 fillért és egy nő 1 K 60 fillért könnyű szerrel kereshet a botfaragással. Bizonyára mindenki szívesen üdvözlö a derék vállalkozókat, hogy ily módon népünk javára is működnek.

— **Gazdákat és iparosokat érdeklő elvi jelentőségű határozatok.** A minisztertanács legújabb döntése szerint: Nyulnak kézzel elfogása, illetőleg kutyával való elfogása vadászati kihágást képez s elbírálása a közigazgatási hatóság jogkörébe tartozik. Foglalkozást közvetítő és cselédszerző intézetek tulajdonosai által letett üzleti biztosíték mindaddig, míg hatósági kezelés alatt áll, kizárólag az üzlettulajdonosra kiszabott iparhatósági pénzbüntetéseket, továbbá az illeték-telenül felvett közvetítési díjak és költségek kielégítésére szolgál s más követelések kielégítésére igénybe nem vehető.

— **A székelyegyleti első takarékpénztár esőd-ügyében** pénteken és szombaton a helybeli kir. törvényszék vádtanácsa határozott. E d v i Illés Károly budapesti hírneves ügyvéd képviselőjében Dr S i p o s Aladár terjesztette elő mintegy két óras beszédben U g r o n Gábor védelmét, még pedig oly sikerrel, hogy a vádtanács hamis bukás büntette helyett gondatlanságból okozott bukás vétsége miatt rendelte el a vád alá helyezést Ugron Gábor és társai ellen.

— **Célszerű jégverem építése.** A „Mezőgazdasági Szemle” a használatos jégverem típusokról emlékeztetve meg, végeredményben a következő jégverem építési módot ajánlja: Homokból vagy kavicsból való vízáteresztő altalajjal bíró területen kiásandó egy 6 méter széles és 2—2,3 méter mély ferde oldalú gödör, melynek hosszúsága a szükségelt jég mennyiségétől függ. A gödör feneké 30 cm vastagon kövekkel vagy kőszénalakkal töltendő meg. Ezután 30 cm vastag szalmaréteg jön és ugyancsak szalmával borítjuk a verem oldalait is. Ezután a verem fölé egymástól 2—3 méter távolságban erős cölöpöket fektetünk és a jég behordása után ezekre erős deszkákat rakunk és a vermet ilyen módon betakarjuk. A deszkatető fölé 6,5 méter magas szalmatakarót kell rakni és akkor a verem készen van. A bejártót 0,9 méter szélesre, 1,8 méter magasra készíthetjük és kettős ajtóval kell ellátnunk, melynek közeit szalmazsákkal tömjük ki. Késő ősszel, vagy tél kezdetén a verembe hordott szalmát almozásra elhordathatjuk és ekkor ismét nyitva van a verem a friss jég befogadására.

— **A fizetésrendezési törvény végrehajtásának elhalasztása.** Számos helyről érkezett hozzánk kérdés, hogy miként áll a fizetésrendezési törvény végrehajtása. Erre megadta a feleletet a „Belügyi Közlöny” mult évi december hó 25 én megjelent számában közölt 124824/1.—c 1904. számú belügyminiszteri rendelet, mely bekezdésében elmond mindent, ami a felvetett kérdésre vonatkozik. A hivatkozott körrendelet bekezdése így szól: „A községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. XI. t.-c. teljes végrehajtása csak a jövő 1905. évben következhetvén be, az anyakönyvi törvény módosításáról szóló s az előbb idézett t.-cikkel szerves kapcsolatban lévő 1904. XXXVI. t.-c is csak a jövő évben lesz életbe léptethető. E rendelet tehát a fizetés rendezési törvény végrehajtását az év folyamán helyezi kilátásba. Kívánatos volna, hogy a végrehajtás sokáig ne késse, mert ez üd-

vös törvény épp azokon a jegyzőkön segít lényegesen, kik eddig is a legnagyobb nyomorúságban sanyalódtak és nagyon is rá vannak utalva a törvény által biztosított jótéteményekre. Sőt vannak községi és körjegyzők, a kik a jó reménységre már előlegeket vettek és kötelezettségeket vállaltak. E törvény végrehajtása tehát égetően sürgős.

— **Új gyárak.** Surányi József, a Schwarcz József és Társa műszaki cég tulajdonosa, Egger Gyula gyárigazgató és Bauer Albert konzorciumot alakítottak egy automobil gyár létesítésére. A Ganz és Társa vasöntőde és gépgyár Rt. kőbányai-uti gyártelepe mellett 4 millió K költséggel motor-gyárat szándékozik létesíteni, melyben stabil-motorokat és automobil-motorokat fognak gyártani. Herz Adolf, a losonci Sternlicht és Társa zománcedény-gyár volt társtulajdonosa, aki épp most lépett ki a gyár kötelékéből, Budapesten zománcedény gyárat létesít. Nay és Strausz buda-pesti építészek Budapesten szab. eljárásra új brikett gyárat létesítettek.

— **Százezer korona háziipari cikkek vásárlására.** Tallián Béla földmívelésügyi miniszter a minisztertanács határozatából százezer koronás alapot kreál háziipari tárgyak vételére és beraktározására. A miniszter erről az elhatározásáról a következőkben értesíti a vármegyei gazdasági egyesületeket: A mezőgazdasági munkásnép között a tél folyamán előreláthatólag beálló nagyobb munka és keresethiány csökkentésére kiváló eszközül kínálkozik a gazdasági háziipar, mely foglalkozás alatt az egyszerű kosárkötés, szalma-, sásfonás, seprűkötés és faragási tárgyak háziipar utján való előállítását értem, amely munkával csaknem kizárólag a munkásnép legszegényebb rétege foglalkozik. A mezőgazdasági munkásnép ilyen irányu foglalkoztatására kész vagyok megfelelő összeget rendelkezésére bocsátani, hogy ez összegből a tél folyamán a vármegye területén háziiparral foglalkozó munkásoktól a fogyasztásban nagyban keresett háziipari cikkek rendeltessenek meg. A megrendelt tárgyak a munkásoktól hetenkint fizetve vétetnek át és értékesítésükig raktározással biztosítottának. A megrendeléskor minták adandók, melyekről gondoskodom. Beváltásnál ellenőrizendő, hogy a tárgyak a mintáknak és kívánt minőségnek megfelelőek-e? A megrendelés beváltás és raktározás iparkamarák és szövetkezetek, vármegyei gazdasági egyesületek, esetleg községi előljáróságok utján történhet. Ha a készült cikkek helybeli szükségletet nem képeznek, azok értékesítéséről vállalat utján fogok gondoskodni. Az értékesítés után befolyt összeg az államnak visszafizettetnek. Sulyt helyezek arra, hogy csakis a fent megjelölt gazdasági háziipari ágakból és csakis tényleg háziiparral foglalkozó mezőgazdasági munkásoktól rendeltessenek meg a tárgyak és jan., febr., március hónapokban készíthetők. A miniszter leiratának figyelembe vételével javaslatot kér, hogy mely községekben, milyen cikkekkel mennyi megrendelés volna eszközölhető és milyen összegre volna az akció keresztülvitelénél szükség. Kötelességünknek tartottuk, hogy a földmívelésügyi miniszter urnak e valóban üdvös rendeletét ismertessük. — A községi és körjegyzők hivatása, hogy e rendelet tartalmáról tudomást vegyenek és annak rendelkezéseit községükben közhírré tegyék.

— **Szövetkezetek által folytatott képesítéshez kötött iparágban alkalmazott segédek** iparos-egédeknek tekintendők és mint ilyenek munkakönyvvel ellátandók és az iparhatóságnál, illetve ipartestületnél bejelentendők, a kereskedelmi miniszter 1904. dec 15-én 79537. sz. a. hozott elvi határozata szerint.

Minden háztartásban, városon és falun adásos, ha kéznél van egy-egy üveggel, a **Schmidt-hauer-féle Igmándi keserűvizből,** mert szükség esetén egy fél pohárral használva, gyorsan hat és a belekből a csiráját számtalan komoly betegségek kiűzi s elejét veszi a baj további fejlődésének a szervezetben. Az igmándi keserűviz nemcsak mint gyomor-, bél- és vértisztító alkalmazható a legjobb sikerrel, de kitűnő étvágyat is hoz. — Hogy az igmándi vizből aránylag már kis adag oly hatásos, ize pedig könnyen bevehető lágy és sima, érdekes magyarázatát abból leli, hogy annak hatékony alkotórészei a természet öleiben évezredek óta az ugynevezett összeérési folyamatnak vannak alávetve, hasonlóképpen mint a kőszén a földgyomrában mennél régiebb, annál érettebb, jobb és értékesebb, s csak az így napfényre került teljesen érett állapotban levő természetes ásványvíz bír azon csodálatos gyógyerővel, mely az igmándi keserűviznek oly becses és jellemző tulajdonsága, s amelyet sem művileg utánozni, sem pedig egyáltalán pótolni nem lehet.

— **A forradalom** Oroszországban kitört s eddig közel tízezer polgár és katona vére ömlött ki Szentpétervár utcáin. Az orosz forradalom folyton növekedik az egész birodalomban, sőt immár Finnországban is. Újabb táviratok szerint a cár feleségével és gyermekeivel Péterhofban az „Alexandra” gőzösre ült és apósához Koppenhágába menekült s könyörgő levelet irt Tolsztoj Leónak, melyben arra kéri, hogy intezzen csilapító levelet a néphez. A szentpétervári ügyvédek, mintegy 350-en kijelentették, hogy a szolidaritást vállalnak a forradalom embereivel. Sebasztopolban a katonaság megtagadta az engedelmességet.

— **Kinos meglepetés a folyékony levegő folytán.** Az elmúlt nyáron néhány utassal, kik a hamburg—berlini vonal egyik vonatán utaztak, a következő csodálatos esemény történt. Az utasok az étkező-kocsiban ültek, melynek ajtaja félig nyitva volt. Hirtelen hatalmas szürke gőzfelhőket láttak a kocsiba nyomulni és egyidejűleg oly intenzív elviselhetetlen hideg támadt a kocsiban, hogy az utasok majd megfagytak és sietve szaladtak tékaró, plaid stb. után, hogy azokba burkolódzhassanak. A dolog ugyanis úgy történhetett, hogy a szomszédos vasuti kocsiban egy utasnak több csomagja közt egy folyékony levegővel töltött edénye volt, mely felrobbant. Ha megtudjuk, hogy mi is tulajdonképpen a folyékony levegő, semmiképp sem csodálkozhatunk azon, ha a kiszabadult folyóslég folytán a legforróbb nyári napon is elviselhetetlen hideg támad. A folyékony levegő gázalaku és belélegezhető levegőből keletkezik olyképpen, mint az eső a vízgőzfelhőkből, tudniillik lehülés és sűrűsödés folytán. — Csak hogy a levegő folyóslé tételéhez oly alacsony hőfok és oly nagyarányú sűrűsítés, — illetve nyomás szükséges, hogy a műszaki tudományoknak is csak az újabb időben sikerült a megkívánt feltételek teljesítése. Szinte csodálatosan hangzik, hogy a levegőnek folyóslé való tételéhez a levegőt 0 alatt 140 fokra kell lehűteni és közben 39 légköri nyomás alatt tartani, míg az gyöngén kékes folyadékká változik.

— **A körjegyző urak szives figyelmébe.** A Petrók-féle Jegyzői Határidő Napló és Szaknaptár az 1905-ik évre kapható: B e t e g h Pál könyv- és papirkereskedésében Székelyudvarhelyt. A célszerűen összeállított napló az összes jegyzői teendőket tárgyalja és nélkülözhetetlen minden jegyzői irodában. A napló csinos vászonkötésben 4 korona 50 fillér.

— **A „Flumei kávébehozatali Társaság” kolozsvári fióktelepe** Mátyás királytér 12. szállítóbérmentve és vámmentesen eredeti flumei árakban kávé, teát, rumot, liqueuröket, csokoládét, cacao-t. „Kávé” lapot ingyen küldünk.

Városi és helyközi telefon számunk 16.

Kiadja: Betegh Pál könyv-, papir-, író-, rajz- és zeneműkereskedése, könyv- és újságkiadó intézete.

186—905. tkvi sz.

Hirdetmény.

Alsóbaldogasszonyfalva község telekkönyvi (birtokszabályozás) tagosítás következtében az 1869. évi 2579. I. M. szabályrendelethez képest átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra, melyekre az 1886. évi 29. t.-c. 1889. évi 38. t.-c. és 1891. évi 16. t.-c. cikkek és tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi 29. t.-c. cikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak. E célból az átalakítási előmunkálat hitelesítése és a helyszíni eljárás a nevezett községben **1905. évi február hó 20-án** fog kezdődni.

Felhivatnak az összes érdekeltek, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és a telekkönyvi tervezet elleni netaláni észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a régi telekkönyvek végleges átalakítása után a téves bevezetésből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

Mindazok, kik a telekkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni; a kiküldött bizottság előtt a kitűzött határnapon kezdődő eljárás folyamata alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló esetleges okirataikat mutassák fel.

Mindazok kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, bogy az átírásra az 1886. évi 29. törvénycikk 15—18. §-ai és az 1899. évi 38. t.-c. 5. 6. 7., és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, vagy oda-hassanak, hogy az átalakított telekkönyvi

tulajdonos az átruházás létre jöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bejegyzésére engedélyt nyilvánítsa; mert különben ez uton jogait nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől esznek.

Továbbá mindazok, kiknek tényleg már megszűnt követelésekre vonatkozó zálogjog vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve; ugyisint az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől esznek.

A kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Székelykeresztur, 1905. jan. 12.

VERES, kir. abíró.

Három festett szoba, konyha, kamra, pince, külön udvarral, április 24-től kiadó. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Legolcsóbb, legjobb divatlap
a „Budapesti Bazar”, mely tősgyökeres magyar ujságot a „SZÉKELY-UDVARHELY” előfizetői — különös kedvezmény gyanánt — **negyedére 1 K 50 fillér helyett 1 K 30 fillérért** rendelhetik meg a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában. A „Budapesti Bazar” iránya mindenkor összpontosul e három szobán:
Iztés! — Takarékosag! — Munka!

Cimbalom iskola

öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a Kovács-féle legújabb cimbalomiskolájából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajza, 50 legújabb magyar nótával. Az iskola ára 10 korona. Kapható: **Kovács János** okl. cimbalomtanárnál Budapest, VII. Erzsébet-körút 5. sz.

Eladó gyapjufüslő és cséplőgép. Egy évig használt **gyapjufüslőgép**, melynek napi munkaképessége 120—150 kilóig megy s ugy lóra, mint vízre alkalmazható: 600 koronaért; egy **lovas cséplőgép** pedig 200 koronaért eladó. Teljesen jó, napi munkaképessége 50—60 hektóliter gabona. Cim: **Popper Bernát** vegyeskereskedő **Lemhény** (Háromszékvármegye).

Réz- és ruggyanta-bélyegzők egyesek hivatalok

testületek számára, valamint „Gumosit” jelző készülékek üveg, porcellán, vas-, bádóg, kő, fa, vászon, zsák, vitorlavászon, jute, posztó és állatokjelzésére, égetővasak, érc értékgyek-ajtó-táblák; bronz ajtó

tábla vésett névvel, horganyból fekete alappal öntött termézetes fényezett betűkkel, ajtó- és kulcsszámok, morogramok pecsétnyomónak és ruhajelzéshez, valamint himzéshez, „Diadal” legolcsóbb és legjobb ruggyanta kézi nyomda kaphatók és megrendelhetők **Betegh Pál** könyv-, papír-, író- és rajzszerszerezésében Székelyudvarhelyt, (Kossuth-utca)

Kiadó lakás a Kossuth-ut-cában. Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. szám alatt egy 4 szoba, konyha, kamra, kitűnő pincék- és mellékhelyiségekkel, külön udvarral és a Küküllő partján levő kerttel folyó évi Szent-Györgynaptól kiadó. Értekezhetni a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában.

Uj faraktár
Pfeifer J. Lipót bécsi cég
Székelyudvarhelyen, a Bethlen-ut-cában a vámház udvarában
faraktár

létesített, melyben az összes **székely fatermek**, u. m.: épület-, zsindey- és deszkafélék a legmagasabb árban megvételnek.

BOR. Jó és olesó asztali esemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Saját magát károsítja, ki szőlőoltvány-szükségletét nem fedezi a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telepnél.

Tulajdonos: **Caspari Frigyes** Medgyes, Erdély. A telep-oltványait az elmúlt száraz nyáron naponta több mint 2 millió liter vízzel öntözték, miáltal az oltványok ideálisan fejlődtek.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 1—20

Örökbecsü előadási zenemű-darabok

zongorára 2 kézre **Betegh Pál** könyv- és zeneműkereskedésében:

2. Bach E.: Tavasz ébredése — 50 f	2. Schumann R.: op. 12. 3 sz. Miért? és op. 15. 7. sz. Álmodozás 50 f
2. Beethoven: op. 33. 1. sz. Bagatelle 80 f	1. „ (, 85. 1. sz. Születésnap ind. 50 f
3. „ 13. Andante a „Pathetik” szonátából 80 f	2. „ (és op. 124. 6 sz. Bölcsődal 50 f
1. „ 119. Bagatelle — 50 f	3. „ 124. 16. sz. Altató dal — 50 f
1. „ Allegretto — — 50 f	3. „ 82. 7. sz. A madár mint jós 50 f
2. „ Albumlap Eliznek — 50 f	Tschaikovsky P.: op. 2. 3. sz. Dal szöveg nélkül — 50 f
1. Boccherini: Menuetto és Haydn: Ökörmenuetto — 50 f	3. „ 10. 2 sz. Humoresque — 50 f
3. Chopin Fr.: op. 9. 2. sz. Nocturno 80 f	2. „ 37. 4 sz. Hóvirág — 50 f
2. „ 28. 15. sz. Prelude 80 f	1. Weber: Románc és Allegretto — 50 f
2. „ 34. 2. sz. Valse brillante — 80 f	4. „ op. 65. Felhívás keringőre 150 f
3. „ 35a. Gyászinduló 80 f	
3. „ 65. 1. sz. Keringő 50 f	
1. „ 18. Keringő — 1. — f	
1. XIII. Lajos: Gavotte-ja — 80 f	
1. Haydn F.: Serenade — — 50 f	
1. „ Andante — — 80 f	
1. Mendelssohn F. Bartholdy: Naszinduló 50 f	
2. „ (op. 19. 4 sz. Dal szöveg nélkül) (és „ 30 3 sz. „) 50 f	
2. „ 19 6. sz. Velencei gondola-dal B-dur 50 f	
3. Mendelssohn F. Bartholdy: 62. 6. Tavasz dal 80 f	
2. Mozart W. A.: Rondo á la Turca 80 f	
3. Rubinstein A.: op. 3. Melodia — 50 f	
2. Schubert F.: op. 9. Keringő — 50 f	
3. „ 51. 1. sz. Katona ind. 50 f	
1. „ 54 Magyar induló 50 f	
2. „ 78. 3. sz. Menuetto 50 f	
3. „ 90. 2. „ Impromptu 1 — f	
2. „ 94 3. „ Moment musical és Scherzo B-dur 50 f	

Grammophonok és Phonographok

teljes felszereléssel vagy anélkül csakis elsőrendű gyártmány legelőnyösebben kapható

Betegh Pál könyv- és zeneműkereskedésében
Székelyudvarhely, Kossuth-utca

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

Alapított: 1865.

o o o o női- férfi divatruháza Székelyudvarhelyt, Batthyány-tér 4-ik szám. o o o o
Legolcsóbb bevásárlási forrás! Gyors és pontos kiszolgálás!

Alapított: 1865.

Farsangi és bali cikkekből dús raktárral rendelkezem. Álarcok és jellemzárak nagy választékban kaphatók.

VÁLASZTÁSI ZASZLÓKAT

ÉS

JELVÉNYEKET

feliratokkal együtt

bármily nagy mennyiségben

legmérsékeltebb árákért

SZÁLLITOK.

A raktáron levő összes téli árukat — előre haladt időny miatt — mélyen leszállított árban kiárusítom.

